

บทที่ ๘

สรุปและข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญส่วน
หนึ่งของประเทศ เนื่องจากว่าร้อยละ ๘๐ ของโรงงานทั้งสิ้นเป็นโรงงานขนาดย่อม
เอกลักษณ์ของอุตสาหกรรมขนาดย่อมแตกต่างกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ คือ

ก. อุตสาหกรรมขนาดย่อม มีวิธีการจัดการที่ไม่มีการแบ่งงานเป็นส่วนส่วนมากนัก
มีเจ้าของเป็นผู้บริหารรับผิดชอบเพียงคนเดียว

ข. อุตสาหกรรมขนาดย่อม ส่วนใหญ่จะเป็นกิจการของเอกชนคนเดียว ผู้บริหาร
มีความใกล้ชิดกับคนงาน ลูกค้า และผู้ขายวัตถุดิบมากกว่ากิจการใหญ่ เจ้าของโรงงานจะ
เป็นทั้งนายทุนและคนงานในกิจการของตน

ค. อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อมากกว่า
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ง. ในอุตสาหกรรมขนาดย่อม ผู้ประกอบการมีความรู้ในทุกระดับ การ
ช่วยเหลือจึงต้องให้บริการอื่น ๆ ควบคู่กับการเงินด้วย

ลักษณะทางเศรษฐกิจพื้นฐานของอุตสาหกรรมขนาดย่อมกล่าวได้ว่า ยังขาดแคลน
เงินทุนในการดำเนินงาน ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพราะว่าหาหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่ได้
จำต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลางและเจ้าหนี้เงินกู้เอกชนด้วยเงื่อนไขผูกมัดต่าง ๆ มักจะเสียเปรียบ
และเสียดอกเบี้ยอัตราสูง นอกจากนี้ ในการซื้อวัตถุดิบครั้งละเล็กน้อยย่อมเสียเปรียบเรื่อง
ราคาและค่าขนส่ง และยังมีปัญหาด้านการตลาด เทคโนโลยีในการผลิต แรงงานและการ
บริหารงาน ซึ่งจำกัดขอบเขตและประสิทธิภาพการดำเนินงานตลอดเวลา ทรานดิที่ยังไม่ได้
รับการแก้ไขปรับปรุง

อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอันมาก พอสรุปได้
ดังนี้

๑. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการผลิตและการจัดการ
๒. ส่งเสริมความสามารถในการประกอบการ
๓. ช่วยให้มีการระดมทุน
๔. ประหยัดเงินทุน
๕. ก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น
๖. กระจายการพัฒนาออกไปสู่ส่วนภูมิภาค
๗. ช่วยพัฒนาการเมืองและสังคม
๘. เพิ่มรายได้ให้ประชาชนในท้องถิ่น

ทั้งนี้ ผลทางตรงและทางอ้อมอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมเป็นเครื่องช่วยลดปัญหา
ดุลย์การค้าและดุลย์การชำระเงิน ช่วยลดความเสียหายเปรียบระหว่างราคาส่งออกและราคา
นำเข้า ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย

การศึกษาถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ที่ช่วยเหลืออุตสาหกรรมขนาดย่อมและความต้องการ
เงินทุนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมนั้น มีอุปสงค์ของเงินทุนมากกว่าอุปทานของเงินทุน
กิจการต้องการเงินทุนทั้งระยะสั้นเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนและเงินทุนระยะยาวเพื่อลงทุนใน
ทรัพย์สินถาวร จากยอดคำร้องขอกู้เงินผ่านสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม แสดงให้
เห็นว่ามีความต้องการเงินทุนระยะยาวถึง ๘๑.๓% โดยเฉลี่ย และในปี ๒๕๒๐ มีผู้ขอกู้เงินถึง
๔๘.๓ ล้านบาททีเดียว

แหล่งเงินทุนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมประกอบด้วยแหล่งเงินทุนจากนอก
สถาบันการเงินและจากสถาบันการเงิน แหล่งเงินทุนจากนอกสถาบันการเงินได้จากเงินทุน
ส่วนตัว ผู้ให้กู้เอกชน เจ้าหนี้การค้าและการเงินแชร์ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมต้อง
อาศัยเงินทุนส่วนตัวมากที่สุด อาจจะมาจกเงินออมและกำไรสะสมของธุรกิจ ส่วนแหล่งเงิน
ทุนจากสถาบันการเงินมีธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทประกันชีวิตและประกันวินาศภัย ธนาคาร
แห่งประเทศไทย สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม นอกจากนี้ยังมีตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทยและนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสถาบันที่ช่วยเหลือทางการเงินเช่นเดียวกัน

ธนาคารพาณิชย์ให้เงินกู้แก่อุตสาหกรรมทั่วไปเป็นสัดส่วน ๑๔.๔% ของเงินให้กู้ทั้งหมด ในปี ๒๕๒๐ แต่ให้กู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมน้อยมาก เพราะต้องมีหลักทรัพย์ประกันหรือเป็น ลูกค้าเก่าของธนาคารและธนาคารรู้จักดี บริษัทเงินทุนให้กู้โดยหนักไปทางด้านขายลดเช็ค ซึ่งเป็นเงินกู้ระยะสั้น ถึงแม้เงินให้กู้แก่อุตสาหกรรม มีสัดส่วนมากที่สุดคือ ๓๓.๓% ของเงินให้กู้ ทั้งหมดในปี ๒๕๑๔ แต่อุตสาหกรรมขนาดย่อมได้รับความช่วยเหลือน้อยมากเช่นเดียวกับธนาคาร พาณิชย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์สนับสนุนการเงินของ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ คุณสมบัติของอุตสาหกรรมขนาดย่อมจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ให้กู้ ธนาคาร แห่งประเทศไทย เพิ่งออกประกาศรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินจากอุตสาหกรรมขนาดย่อมในวง เงินไม่เกิน ๑ ล้านบาทต่อปี โดยกำหนดว่าตั๋วสัญญาใช้เงินแต่ละฉบับมีวงเงินไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท และมีระยะเวลาไม่เกิน ๑๒๐ วัน ผลปรากฏว่าตั้งแต่ประกาศบริการนี้ ยังไม่ มีผู้กู้เลย เพราะขึ้นอยู่กับธนาคารพาณิชย์ว่าจะรับซื้อลดหรือไม่ และธนาคารพาณิชย์ต้องการ ความมั่นคงมากกว่าให้ความช่วยเหลือ ส่วนบริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัยเป็น สถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่งที่ให้กู้ โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันตามกฎหมาย และมีระเบียบกฎเกณฑ์ มากมาย จึงไม่มีบทบาทต่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมเท่าที่ควรจะเป็น ตลาดหลักทรัพย์ฯ มี นโยบายเป็นแหล่งจัดหาเงินทุนระยะยาวแก่กิจการขนาดใหญ่เท่านั้น เช่น กำหนดว่าบริษัทที่มี เงินทุนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ล้านบาท จึงจะสามารถเข้าเป็นหลักทรัพย์รับอนุญาตได้ นิคม อุตสาหกรรม เป็นแหล่งช่วยเหลือการลงทุนในที่ดินโดยการผ่อนชำระระยะยาวได้ ปัจจุบัน ประเทศไทยมีนิคมอุตสาหกรรม ๓ แห่งคือ นิคมอุตสาหกรรมบางชัน นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง และนิคมอุตสาหกรรมบางปูและมีโครงการจะขยายอีกหลายแห่งในอนาคต สำนักงานธนกิจ อุตสาหกรรมขนาดย่อม สังกัดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นสถาบันการ เงินของรัฐแห่งเดียวเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม จึงเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญ สำหรับ ลักษณะโครงสร้างแหล่งเงินทุนเริ่มแรกของผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมมาจากเงินทุนของ ตนเองร้อยละ ๖๕ มาจากตลาดไม่เป็นทางการร้อยละ ๒๔.๓ และมาจากตลาดทางการเพียง ร้อยละ ๑๐.๕ ผู้กู้อย่างเล็กมักจะต้องรับภาระดอกเบี้ยในอัตราสูง เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยถูก กำหนดขึ้นจากจำนวนเงินกู้ ความเสี่ยง ต้นทุนของเงินให้กู้และหลักประกัน เครดิตบางชนิด ช้อนอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงไว้ เช่น เครดิตจากเจ้าหนี้การค้า การขายลดเช็ค การเช่าซื้อ มี อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสูงมาก

สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอุตสาหกรรมที่ควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมแต่ขาดแคลนเงินลงทุน ได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถของตนมาริเริ่มให้เกิดประโยชน์ในวิสาหกิจอุตสาหกรรมและเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่ทำอยู่แล้ว แต่มีเงินทุนไม่พอที่จะขยายหรือปรับปรุงกิจการให้ทันสมัย ให้สามารถเพิ่มผลผลิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้สูงขึ้น โดยวางหลักเกณฑ์ว่า อุตสาหกรรมขนาดย่อมต้องมีทรัพย์สินถาวรไม่เกิน ๕ ล้านบาท และอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายให้กู้ปัจจุบันคือ อุตสาหกรรมโรงงาน อุตสาหกรรมบริษัท อุตสาหกรรมหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครอบครัว ให้กู้รายละไม่เกิน ๑ ล้านบาท เป็นเงินกู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวตั้งแต่ ๓ ปีถึง ๑๐ ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๘.๕ ต่อปี มีระยะเวลาปลอดหนี้ตามความเหมาะสม ในการนี้จะต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันด้วย เงินให้กู้ของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมมาจากงบประมาณแผ่นดินรวมกับเงินสมทบของธนาคารกรุงไทยในอัตราส่วน ๑ ต่อ ๓ ปัจจุบันสำนักงานธนกิจฯ มียอดเงินที่ใช้หมุนเวียนให้กู้ยืมประมาณ ๒๐๒ ล้านบาท มีรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารกรุงไทย และค่าวิเคราะห์โครงการเป็นส่วนใหญ่ นับตั้งแต่ปี ๒๕๐๗ จนถึงปี ๒๕๒๑ ได้อนุมัติเงินกูรวมทั้งสิ้น ๑,๑๐๘ ราย รวมเป็นเงิน ๓๕๒ ล้านบาท ข้อจำกัดในการอำนวยสินเชื่อของสำนักงานธนกิจฯ เกิดจากโครงสร้างสถาบันที่ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน เช่น การประเมินหลักทรัพย์ต้องขึ้นอยู่กับธนาคารกรุงไทย เป็นเหตุให้งานล่าช้าและสิ้นเปลืองจำนวนเงินทุนให้กู้ยืมขึ้นอยู่กับงบประมาณแผ่นดิน ทำให้มีอุปสรรคในการขยายวงเงินกู้ ส่วนพนักงานของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นเพียงลูกจ้างไม่ได้เป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่เป็นผลดีต่อผู้ทำงาน จะเห็นได้ว่าในบรรดาผู้ต้องการความช่วยเหลือทางการเงินนั้นมีมากในแต่ละปี แต่ต้องถูกปฏิเสธการให้กู้เงินเนื่องจากหลักทรัพย์ประกันไม่เพียงพอตั้งแต่ปี ๒๕๐๗-๒๕๑๘ ถึง ๒๕๓ รายเป็นเงิน ๑๐๑ ล้านบาท และถูกปฏิเสธเนื่องจากเหตุอื่น ๆ อีก ๑๐๘ รายเป็นเงิน ๓๖ ล้านบาท เนื่องจากรัฐบาลไม่มีโครงการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมเหมือนต่างประเทศ ซึ่งโครงการนี้จะสามารถช่วยเหลือผู้มีหลักทรัพย์ไม่เพียงพอได้มากขึ้น ส่วนการกู้เงินโดยใช้การจดทะเบียนเครื่องจักรจำนวนเป็นประกันนั้นก็ไม่ได้ได้รับความสะดวก เพราะสำนักงานจดทะเบียนเครื่องจักรกลางมีอยู่เพียงแห่งเดียวที่กรุงเทพมหานคร เครื่องจักรที่ตั้งอยู่ต่างจังหวัดต้องเสียเวลามากในเรื่องนี้

นอกจากนี้ระเบียบของสำนักงานธนกิจฯ ให้อัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ ๑ ล้านบาทซึ่งเป็นระเบียบเก่าไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน เพราะค่าของเงินบาทเล็กลงทุกวัน การลงทุนย่อมต้องใช้เงินมากขึ้น ไม่มีระบบการให้เข้าซื้อเครื่องจักรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ผู้กู้ต้องยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงในการได้เครื่องจักรมาโดยวิธีกู้หรือเข้าซื้อจากผู้ขายหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ปัจจุบันนี้สำนักงานธนกิจฯ มีสำนักงานแห่งเดียวในกรุงเทพมหานครเท่านั้น และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมไม่รู้จักสถาบันแห่งนี้ก็มีไม่น้อย

ทางเลือกที่จะปรับปรุงและยกฐานะของสถาบันการเงินอุตสาหกรรมขนาดย่อมแห่งนี้ทำได้ ๒ ประการคือ ๑) ตั้งเป็นสถาบันการเงินของเอกชนคล้ายกับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งจะมีข้อเสียคือ ต้องคิดดอกเบี้ยสูงให้คุ้มทุนและมีผลกำไร แต่การบริการด้านอื่นจะทำได้ยาก ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ ได้แนะนำไว้ และ ๒) จัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีรัฐบาลถือหุ้นส่วนใหญ่ ซึ่งผลดีของการตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจก็เพื่อให้เป้าหมายในการช่วยเหลืออุตสาหกรรมขนาดย่อมของสถาบันการเงินชนิดนี้บรรลุวัตถุประสงค์โดยสามารถดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลได้ ไม่แสวงหากำไร และรัฐอยู่ในฐานะที่จะหาแหล่งเงินมาให้กู้จากต่างประเทศได้ดีกว่าเอกชน ผลเสียคือ อาจทำให้ขาดอิสระในการบริหารงาน ถ้ามีความกดดันทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง

อุปสรรคและปัญหาที่สถาบันการเงินต่าง ๆ ปฏิเสธช่วยเหลือการเงินแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมผู้ขอู้ เพราะเห็นว่าความเสี่ยงในการไม่ได้รับการชำระเงินคืนมีมาก และต้นทุนค่าใช้จ่ายในการปล่อยเงินกู้รายย่อยสูง สถาบันการเงินจึงไม่สนใจนอกจากจะมีหลักทรัพย์มั่นคงค่าประกัน

อุตสาหกรรมขนาดย่อมต้องเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่กระทบกระเทือนกิจการอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการเงินซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ มีสาเหตุมาจากทั้งภายในและภายนอกกิจการ ปัจจัยภายใน เช่น ความล้มเหลวด้านการตลาด การจัดการ ขาดประสิทธิภาพ การลงทุนผิดพลาดและต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง เป็นต้น ปัจจัยภายนอก เช่น การแข่งขันในการค้า เศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนปัจจัยการผลิต ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการ ซึ่งล้วนทำให้กิจการขาดสภาพคล่องทางการเงินและฐานะของกิจการไม่มั่นคง

สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม
มีดังนี้

๑. การยกฐานะของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นรัฐวิสาหกิจ เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกว่ารูปแบบอื่นในปัจจุบันและอนาคต เพราะระบบการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมเป็นส่วนรวมและเกิดผลสมความมุ่งหมายได้ ควรเป็นหน้าที่ของรัฐบาลเป็นผู้ให้การช่วยเหลือโดยตรง และเป็นสิ่งที่คุณประกอบการปรารถนาที่จะได้รับความช่วยเหลือโอบอุ้มทั้งด้านการเงินและบริการอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศไทย

๒. สถาบันการเงินเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม จะต้องทำหน้าที่ทั้ง เป็นแหล่งที่ทำให้ความช่วยเหลืออย่างแท้จริงแก่กิจการซึ่งยังไม่สามารถยืนอยู่บนขาตนเองได้เต็มที่ และเป็นแหล่งช่วยส่งเสริมพัฒนาแก่กิจการซึ่งช่วยตัวเองได้แล้วให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงด้วย การช่วยเหลือทั้ง ๒ ประการนี้ สถาบันการเงินเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมจึงจำเป็นต้องมีการเสี่ยง ไม่ควรถือหลักทรัพย์เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก ควรพิจารณาโครงการที่ดีและดูความสามารถของผู้ประกอบการ ลักษณะรู้ทางสำเร็จของโครงการ อัตราส่วนของหนี้สินและทุน โดยวิเคราะห์อย่างมีหลักการและละเอียดถี่ถ้วน ก็สามารถลดความเสี่ยงเรื่องการไม่สามารถชำระหนี้คืนได้

๓. สถาบันการเงินเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมควรกำหนดวงเงินให้กู้ โดยพิจารณาตามสภาพของเศรษฐกิจและการเงิน เช่น ในปัจจุบันควรให้กู้ได้ถึงรายละไม่เกิน ๓ ล้านบาท เนื่องจากสินค้าประเภททุนมีราคาแพง น้ำมันแพงและค่าครองชีพสูงขึ้น

๔. โครงการค้ำประกันสินเชื่อ เป็นโครงการที่มีคุณค่าต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อม อาจกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการเงินส่วนหนึ่ง รัฐบาลสมควรใช้มาตรการนี้ให้แพร่หลายโดยไม่ชักช้า

๕. มาตรการอื่น ๆ เช่น การให้สินเชื่อทุกชนิดทั้งระยะสั้นและระยะยาว การรับซื้อลดตัวเงิน การให้สินเชื่อสำหรับเช่าซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ การร่วมทุน ฯลฯ สถาบันการเงินนี้ควรถือปฏิบัติเป็นลำดับเป็นขั้น เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สถาบันการเงินอื่น ๆ ได้ร่วมมือด้วย

๖. เพื่อขยายบริการด้านการเงินให้กว้างและทั่วถึง สถาบันการเงินนี้ควรมีสาขาต่าง ๆ อยู่ตามท้องที่ต่างจังหวัดเช่นเดียวกับสาขาของธนาคารพาณิชย์ เป็นการส่งเสริมการระดมทุนและลงทุนให้เกิดผลผลิตและรายได้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างคนในเมืองกับชนบทได้

๗. การให้บริการแนะนำปรึกษาวิธีบริหารการเงิน การจัดการทั่วไปมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสถาบันการเงิน เมื่อผู้ประกอบการมีความสามารถบริหารการเงินอย่างถูกต้อง สถาบันการเงินย่อมหลีกเลี่ยงความเสี่ยงได้ เป็นผลสะท้อนที่ดีต่อสถาบันการเงินนี้ ฉะนั้น สถาบันการเงินที่ดีจะบริการช่วยเหลือเฉพาะการเงินอย่างเดียวยังไม่ได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่มีความสามารถพิเศษเป็นผู้เชี่ยวชาญในปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดย่อม พร้อมทั้งจะคอยบริการช่วยเหลือได้เป็นอย่างดีด้วย

๘. ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยยื่นมือเข้ามาสนับสนุนแหล่งเงินทุนเหล่านี้ เชื่อแน่ว่าระบบการเงินอุตสาหกรรมขนาดย่อมจะพัฒนาไปได้สมบูรณ์แบบ ไม่ว่าจะเป็นโครงการค้าประกันสินเชื่อ การรับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน และ Re-financing โดยส่งเสริมสถาบันการเงินเอกชนต่าง ๆ ให้มีบทบาทมากขึ้น เช่น ยินยอมให้บริษัทเงินทุนขายลดตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมเหมือนธนาคารพาณิชย์ ลดวงเงินฝากขั้นต่ำของบริษัทเงินทุนลง เพื่อสามารถระดมเงินออมจากประชาชนได้มากขึ้น และกำหนดสัดส่วนการให้สินเชื่อแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมให้บริษัทเงินทุนถือปฏิบัติ ยินยอมให้บริษัทเงินทุนเปิดสาขาในต่างจังหวัด จะทำให้เกิดการแข่งขันในสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น

๙. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินจากอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยธนาคารแห่งประเทศไทยควรขยายจากระยะเวลาจากไม่เกิน ๑๒๐ วันเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๓๖๐ วันเป็นอย่างน้อย โดยพิจารณาตามความจำเป็นของผู้ซื้อ วิธีที่จะกระตุ้นให้ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนรับซื้อลดตั๋วเงินจากลูกค้าเพิ่มขึ้นก็โดยไม่กำหนดว่าตั๋วเงินชนิดนี้เป็นสินทรัพย์เสี่ยงและลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมายลงในสัดส่วนที่สถาบันการเงินให้กู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม

๑๐. เนื่องจากการกู้ยืมทั่วไปจากสถาบันการเงินเอกชน เป็นสินเชื่อระยะสั้นและ

ตกอยู่ในมือของอภิสิทธิ์ชนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น ซึ่งอภิสิทธิ์ชนเหล่านี้มักจะเป็นผู้มีฐานะดีอยู่แล้ว หรือเป็นญาติหรือเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับผู้ดำเนินการของสถาบันการเงินแต่ละแห่งเป็นส่วนใหญ่ ธนาคารแห่งประเทศไทยควรคำนึงถึงอุปสรรคข้อนี้และให้ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนปล่อยสินเชื่อระยะยาวแก่กิจการขนาดเล็กมากขึ้น เพราะกิจการขนาดเล็กไม่มีโอกาสขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ได้

๑๑. ผ่อนปรนระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้บริษัทประกันภัยเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวยิ่งขึ้น ตามหลักแล้วบริษัทประกันชีวิตควรเป็นสถาบันการเงินสำคัญในการให้กู้ยืมระยะยาว แต่ถูกจำกัดโดยระเบียบของหน่วยราชการ ทำให้ไม่สามารถให้บริการด้านนี้อย่างคล่องตัวนัก กลับไปลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่

๑๒. ปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นเหตุให้ธุรกิจเกิดปัญหาการเงิน เช่น ความผันผวนทางเศรษฐกิจ ฯลฯ การแข่งขันกันในการตลาด เป็นต้น รัฐบาลควรจะควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ทหาทางปกป้องและบรรเทาความเดือดร้อน โดยจะต้องมีข้อมูลหรือข้อสนเทศอย่างเพียงพอ เช่น ห้ามตั้งโรงงานที่มีมากแล้ว ยามใดเศรษฐกิจตกต่ำก็เข้าอัมชุกิจการไม่ให้ต้องล้มเลิกกิจการอย่างง่ายดาย

๑๓. สมาคมอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีส่วนช่วยเหลือสมาชิกได้โดยตรงและทางอ้อมทางตรงคือเข้าค้าประกันสินเชื่อ ช่วยเป็นตัวกลางเจรจาซื้อขายวัตถุดิบในราคาถูก การยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลในการขอความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางอ้อมคือรวบรวมศึกษาภาวะอุตสาหกรรมแต่ละประเภทอย่างจริงจัง เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ลงทุนให้เลือกตัดสินใจลงทุนอย่างถูกต้อง เป็นศูนย์กลางข่าวสารและการฝึกฝนอบรม

๑๔. โรงงานเป็นจำนวนมากถูกเรียกว่า โรงงานเถื่อน เพราะไปขอใบอนุญาตตั้งโรงงานแล้วกระทรวงอุตสาหกรรมไม่อนุมัติ ซึ่งอาจจะเนื่องจากสถานที่ตั้งและสภาพของโรงงานยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข ถ้ากระทรวงอุตสาหกรรมจะผ่อนผันระเบียบข้อบังคับและจดทะเบียนโรงงานให้ถูกต้องทุกรายไป โดยกำหนดระยะเวลาให้แก้ไขให้ถูกต้อง กระทรวงอุตสาหกรรมย่อมควบคุมได้ดีกว่า จะเป็นผลดีแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และไม่ทำให้โรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายต้องเสียเปรียบ

๑๕. กระทรวงอุตสาหกรรมควรศึกษาถึงขนาดของโรงงานที่เหมาะสม (Optimum Size) ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม เพื่อผู้ประกอบการจะได้ตัดสินใจลงทุนเหมาะกับเงินทุน โดยสมเหตุสมผลได้ และรัฐควรมีโครงการระยะยาวจัดนิคมอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมขึ้นทุก จังหวัด

๑๖. เพื่อแก้ไขการขาดดุลการค้า รัฐควรส่งเสริมอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อประเทศไทย ฉะนั้น แหล่งเงินทุน เพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมจะต้องเข้าช่วยเหลือด้านการเงินโดยปราศจากเงื่อนไข

๑๗. รัฐควรส่งเสริมอุตสาหกรรมให้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำและกู้ได้ระยะยาว เพื่อจูงใจให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น ให้สัมพันธ์กับผลิตผลทางเกษตร การส่งออกควรเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรืออย่างน้อยให้มีการแปรสภาพจากวัตถุดิบซึ่งเป็นผลิตผลทางเกษตร เพื่อให้มีมูลค่าสูงขึ้นและประหยัดการสูญเสียในการขนส่ง จะเป็นทางแก้ไขดุลการค้าที่เสียเปรียบได้ทิศทางหนึ่ง
